

Sygn. akt III Cz 2243/16

POSTANOWIENIE

Dnia 15 lutego 2017 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w następującym składzie:

Przewodniczący-Sędzia: SO Teresa Kołeczko-Waławik

Sędziowie: SO Artur Żymełka

SO Roman Troll (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 15 lutego 2017 r. w Gliwicach na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku wierzycieli(...) w W., (...) w K., (...) Spółki Akcyjnej w B. i (...)we W.

przeciwko B. C. i K. C.

o egzekucję świadczeń pieniężnych

w przedmiocie skargi dłużnika K. C. na czynność Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w (...) M. Z. polegającą na dokonaniu 20 lutego 2015 r. opisu i oszacowania nieruchomości w sprawach o sygn. akt Km 8336/14, Km 2182/16, Km 2520/16 oraz Km 4666/16

na skutek zażalenia obojga dłużników

na postanowienie Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach

z dnia 21 października 2016 r., sygn. akt I Co 1562/16

postanawia:

oddalić zażalenie.

SSO Roman Troll SSO Teresa Kołeczko-Waławik SSO Artur Żymełka

Sygn. akt III Cz 2243/16

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z 21 października 2016 r. Sąd Rejonowy w (...) odrzucił skargę dłużnika K. C. na czynność Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w (...) M. Z. polegającą na opisie i oszacowaniu nieruchomości podając w uzasadnieniu, że skarga została wniesiona z uchybieniem terminu jaki wskazano w art. 950 k.p.c., gdyż skarżona czynność została dokonana 20 lutego 2015 r., a skargę wniesiono 5 października 2016 r. Orzeczenie zapadło w oparciu o art. 767⁽³⁾ k.p.c. i art. 767 § 1-4 k.p.c.

Zażalenie na to postanowienie wywiedli dłużnicy wnosząc o jego uchylenie i równoczesne o uchylenie zaskarżonej przez nich czynności, bowiem operat szacunkowy stracił swoją ważność. Nadto podkreślili, że ustalona przez komornika cena nieruchomości jest dla nich krzywdząca.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Sąd Rejonowy zasadnie uznał, że skarga została wniesiona po terminie. Żalący się też tego nie kwestionują. Przewidziany bowiem przez art. 950 k.p.c. termin na wniesienie skargi został przez dłużnika przekroczony.

Należy zaznaczyć, że skarga na czynności komornika stanowi czynność wypadkową w toku postępowania egzekucyjnego. Nie jest to więc samodzielne postępowanie toczące się niezależnie od egzekucji. Egzekucja z nieruchomości została wszczęta wnioskiem wierzyciela z 24 lipca 2014 r. dotyczącego egzekucji z nieruchomości dłużnika, dla której Sąd Rejonowy w (...) prowadzi księgę wieczystą nr (...). Dlatego, zdaniem Sądu Okręgowego, do postępowania w rozpoznawanej sprawie, stosować należy art. 767³ k.p.c., ale w brzmieniu przed zmianą przepisów mocą ustawy z 10 lipca 2015 r. o zmianie ustawy - Kodeks cywilny, ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1311), która weszła w życie 8 września 2016 r. (por. art. 21 ust. 1 tej ustawy w związku z art. 23 tej ustawy). Chodzi o treść tego przepisu zmienioną przez art. 1 pkt 75 ustawy z 16 września 2011 r., która weszła w życie 3 maja 2012 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 233, poz. 1381). Art. 767³ k.p.c. stanowił wówczas podstawę do odrzucenia skargi, także wniesionej po upływie przepisanej terminu, chyba że sąd uznał, iż zachodzą podstawy do podjęcia czynności na podstawie art. 759 § 2 k.p.c. Przemawia za tym także okoliczność, że zaskarżony opis i oszacowanie został dokonany 20 lutego 2015 r., a więc przed zmianą przepisów.

Stosownie do art. 759 § 2 k.p.c. sąd może z urzędu wydawać komornikowi zarządzenia zmierzające do zapewnienia należytego wykonania egzekucji oraz usuwać spostrzeżone uchybienia. Wskazaną regulację stosuje się nawet, gdy zachodzą przesłanki dla odrzucenia skargi. Jak podaje doktryna w ramach art. 759 § 2 k.p.c. sąd nie może zastępować stron postępowania egzekucyjnego w zgłaszaniu wniosków niezbędnych do dokonania danej czynności egzekucyjnej; nie jest możliwe uchylenie dokonanych już czynności egzekucyjnych o charakterze wykonawczym (faktycznym, manualnym), których z istoty swej nie da się uchylić oraz czynności, które wywarły już skutki materialnoprawne i nie można uchylać bądź zmieniać postanowień komornika po ich uprawomocnieniu się (por. A. Marciniak: Postępowanie egzekucyjne w sprawach cywilnych, Warszawa 2008, s. 73).

Odnosząc powyższe do okoliczności rozpoznawanej sprawy należy zauważyć, że dłużnik zaskarżył opis i oszacowanie nieruchomości, który jest już prawomocny. Wbrew przedstawionemu wyżej stanowisku nauki, dopuszczalność zastosowania art. 759 § 2 k.p.c. w sytuacji, gdy skarżona czynność jest prawomocna pozostaje przedmiotem kontrowersji. Należy zauważyć, że w literaturze do chwili obecnej dominuje pogląd, zgodnie z którym taka ingerencja jest niedopuszczalna – wedle przedstawicieli nauki prawa stanowiłoby to wypaczenie instytucji skargi na czynności komornika, która to stanowi środek obrony przed nieprawidłowo podjętymi czynnościami przez organ egzekucyjny, a nie powinna być używana jako środek dla inicjowania procedury nadzorczej, nawet w sytuacji, gdy pierwotnie strona mając taką możliwość czynności nie zaskarżyła (por. K. Flaga-Gieruszyńska [w:] Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz, pod red. A. Zielińskiego i K. Flaga-Gieruszyńskiej, C.H. Beck 2017 r., tezy 8 – 10 do art. 759). Jednak w orzecznictwie wskazuje się, że dopuszczalne jest wzruszenie zaskarżonej czynności w trybie art. 759 § 2 k.p.c. chociażby była ona prawomocna. W tym tonie wypowiedział się Sąd Najwyższy już w uchwale z 19 kwietnia 2007 r. (sygn. akt III CZP 16/07, OSNC 2008/6/58) kiedy podano, że z urzędu można zmienić prawomocne postanowienie wadliwie ustalające opłatę egzekucyjną. Orzeczenie to stanowiło wypadkową wprowadzenia art. 767³ k.p.c., który nakazywał stosowanie art. 759 § 2 k.p.c., nawet gdy skarga na czynności komornika jest niedopuszczalna. Stanowisko to zostało podtrzymane przez Sąd Najwyższy w uchwale z 23 maja 2012 r. (sygn. akt III CZP 11/12, OSNC 2012/10/118) kiedy to uznano, że jeżeli wniesiona po terminie skarga na czynności komornika wskazuje na uchybienia uzasadniające podjęcie przez sąd działań z urzędu, to nie można takiej skargi odrzucić – skarga staje się wówczas środkiem inicjującym czynności nadzorcze.

W rozpoznawanej sprawie skarga nie odnosiła się do okoliczności uzasadniających podjęcie czynności nadzorczych. Zarzuty skarżącego, podniesione zarówno w skardze, jak i powtórzone przez dłużników w zażaleniu, odnosiły się nie do uchybień proceduralnych

w zakresie dokonania opisu i oszacowania, a jedynie wskazywały one na zdezaktualizowanie się obecnie (w chwili składania skargi) operatu szacunkowego. Podnoszone zarzuty dotyczyły aktualnych cen nieruchomości, a więc nie

odnosiły się do czasu, gdy sporządzano opis i oszacowanie, gdyż było to 20 lutego 2015 r., a skargę złożono 5 października 2016 r. W tej sytuacji skarga dłużnika nie mogła stanowić skutecznego bodźca, który doprowadziłby do wszczęcia postępowania nadzorczego – sąd nie jest bowiem uprawniony do przeprowadzenia czynności mających doprowadzić do ponownego ustalenia wartości nieruchomości prawidłowo ustalonego w opisie i oszacowaniu. Jednocześnie z akt sprawy wynika, że jest prowadzony nadzór nad egzekucją z nieruchomości dłużnika pod sygn. akt I Co 1130/15.

Zgodnie z art. 951 k.p.c. jeżeli w stanie nieruchomości pomiędzy sporządzeniem opisu i oszacowania a terminem licytacyjnym zajdą istotne zmiany, na wniosek wierzyciela lub dłużnika może nastąpić dodatkowy opis i oszacowanie – tym samym nie rolą sądu, a stron postępowania egzekucyjnego jest podjęcie czynności mających na celu zaktualizowanie sporządzonego opisu i oszacowania. Natomiast złożenie stosownego wniosku może nastąpić niezależnie od terminu kiedy to opis i oszacowanie nieruchomości został sporządzony. Taki wniosek jednak nie został złożony.

Zastosowana przez Sąd Rejonowy regulacja prawna jest prawidłowa.

Dlatego też zarzuty zażalenia są bezzasadne.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 385 k.p.c. w związku z art. 397 § 1 i 2 k.p.c. oraz art. 13 § 2 k.p.c., należało orzec jak w sentencji.

SSO Roman Troll SSO Teresa Kołeczko-Waławik SSO Artur Żymełka